

EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU DEPARTAMENTS

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr.: 67082930, 67082984, fakss: 67082968
e-pasts: ossd@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Rīga

2013.gada 15.oktobrī

Nr.551-1/51

Finanšu ministrijai

Par darba grupas priekšlikumiem

Starpinstitūciju darba grupa, kas izveidota ar Ministru prezidenta 2013.gada 23.aprīļa rīkojumu Nr. 147 „Par darba grupu”, izstrādājusi priekšlikumus, izpildot minētā rīkojuma 2.3.apakšpunktā noteikto uzdevumu:

Darba grupai, ņemot vērā 2007.–2013.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu Valsts stratēģiskā ietvardokumenta prioritāšu, pasākumu un aktivitāšu ieviešanas efektivitātes vidus posma (mid-term) izvērtējumu, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GF Konsultācijas" izvērtējumu "Priekšizpēte par Eiropas Savienības fondu vadības sistēmas vienkāršošanas iespējām", kā arī Finanšu ministrijas plānoto Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanas sistēmas efektivizācijas iespēju izvērtējumu, sagatavot un iesniegt Finanšu ministrijā konkrētus un argumentētus priekšlikumus par Eiropas Savienības fondu normatīvā regulējuma vienkāršošanu, lai mazinātu administratīvā sloga iestrādi normatīvajos aktos Eiropas Savienības fondu vadībā 2014.–2020.gada plānošanas periodā:

par neatbilstību konstatēšanu, finanšu korekcijas piemērošanu un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtību, kā arī Eiropas Savienības fondu projektu publicitātes un vizuālās identitātes nodrošināšanu.

Priekšlikumu saturs:

1. neatbilstības un finanšu korekcijas;
2. Eiropas Savienības fondu projektu publicitātes un vizuālās identitātes nodrošināšana.

1. Neatbilstības un finanšu korekcijas.

Rekomendācija: proporcionālās finanšu korekcijas apmēru procentuālās vērtības noteikt ārējā normatīvā aktā.

Rekomendācijas pamatojums:

Ministru kabineta 2010.gada 10.augusta noteikumi Nr.740 „Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām,

pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus” nosaka organizatorisko struktūru, t.i., apstākļus, kad tiek definēta neatbilstība, kā tiek definēta neatbilstība, kur un cik ilgā laikā tiek ziņots par to. Atbilstoši minēto valdības noteikumu 6.punktam, līgumslēdzējs, ņemot vērā tā rīcībā esošo informāciju, kā arī vadošās iestādes, revīzijas iestādes, sertifikācijas iestādes, maksājumu iestādes vai atbildīgās iestādes sniegto informāciju par projektā konstatēto iespējamo neatbilstību, pieņem lēmumu par neatbilstības konstatēšanu. Ja līgumslēdzējs, pieņemot šajā punktā minēto lēmumu, konstatē, ka neatbilstoši veikto izdevumu summu nav iespējams konkrēti noteikt vai būtu nesamērīgi samazināt projekta attiecināmo izmaksu summu par visu izdevumu summu, kas neatbilst normatīvo aktu un civiltiesiskā līguma vai vienošanās par projekta īstenošanu nosacījumiem, līgumslēdzējs saskaņā ar vadošās iestādes izstrādātajām vadlīnijām par finanšu korekciju piemērošanu piemēro **proporcionālo finanšu korekciju**. Šīs rekomendācijas izstrādes brīdī starpniekinstiūcijas piemēro Finanšu ministrijas 2012.gada 25.septembrī izdotas vadlīnijas ziņošanai par ES fondu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu 2007.-2013.gada plānošanas periodā (turpmāk- vadlīnijas). Vadlīnijas nosaka proporcionālās finanšu korekcijas apmērus un piemērošanas nosacījumus.

Darba grupa rekomendē 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas periodā noteikt neatbilstību proporcionālās finanšu korekcijas sliekšņus un noteikt to piemērošanas kritērijus nevis vadlīnijās, bet Ministru kabineta noteikumos. Lai arī jau šobrīd izveidotā sistēma atbilst normatīvajiem aktiem, tomēr, piemērojot proporcionālo finanšu korekcijas apmēru, šobrīd iestādēm dotas plašas interpretācijas iespējas par piemērojamo korekcijas apmēru. Proporcionālās finanšu korekcijas apmēru noteikšana valdības noteikumu līmenī piešķirtu tiesisko noteiktību un samazinātu interpretācijas iespējas. Minētais it īpaši svarīgi gadījumā, ja nepieciešams izdot adresātam nelabvēlīgu administratīvu aktu. Kā nosaka Administratīvā procesa likuma 11.pants, „privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu izdot vai faktisku rīcību veikt iestāde var uz Satversmes, likuma, kā arī uz starptautisko tiesību normas pamata. Ministru kabineta noteikumi vai pašvaldību saistošie noteikumi var būt par pamatu šādam administratīvajam aktam vai faktiskai rīcībai tikai tad, ja Satversmē, likumā vai starptautisko tiesību normā tieši vai netieši ir ietverts pilnvarojums Ministru kabinetam, izdodot noteikumus, vai pašvaldībām, izdodot saistošos noteikumus, tajos paredzēt šādus administratīvos aktus vai faktisko rīcību. Ja Satversme, likums vai starptautisko tiesību norma ir pilnvarojusi Ministru kabinetu, tad Ministru kabinets savukārt ar noteikumiem var pilnvarot pašvaldības”. Kā norādīts tiesību doktrīnā¹, likuma atrunas princips ir nozīmīgs saistībā ar valsts virskundzības varas ierobežošanu. Būtībā likuma atrunas princips ir cieši saistīts ar tiesiskuma principu, kurš līdzīgi iezīmē valsts pārvaldes rīcības robežas.

Ievērojot administratīvā procesa ietvaros noteikto likuma atrunas principu un tiesiskuma principu, darba grupa rekomendē proporcionālās finanšu korekcijas apmēru procentuālās vērtības noteikt ārējā normatīvajā aktā, saglabājot arī vadlīniju izstrādes nepieciešamību, kas kalpo kā pamatojošs dokuments un skaidro pieņemtā lēmuma motīvus.

¹ J.Briede, A.Lubļina-Goldmane, L.Menģele-Stillere „Administratīvo aktu izdošanas vadlīnijas. Rokasgrāmata”, SIA „Veiters korporācija”, Rīga, 2007., 34.lpp.

2. Eiropas Savienības fondu projektu publicitātes un vizuālās identitātes nodrošināšana.

Rekomendācijas:

2.1. veidot divvirzienu saziņas taktiku starp iestādēm un sabiedrību, nevis vienvirziena informācijas sniegšanu par projektu konkursu nosacījumiem un sasniegtajiem rezultātiem;

2.2. kā projektu komunikācijas rezultatīvo rādītāju noteikt nevis medijos publicēto rakstu vai sižetu fiksētu skaitu, bet gan sasniegtās auditorijas apjomu vai atgriezeniskās saiknes mērījumu;

2.3. nepieciešams pārskatīt ES fondu logo lietošanas nosacījumus, lai novērstu situāciju, ka saziņas taktika par ES fondu finansētu projektu rezultātiem tiek aizstāta ar reklāmas taktiku.

Rekomendācijas pamatojums:

Darba grupa un biedrība „Latvijas Sabiedrisko attiecību kompāniju asociācija” (LSAKA) aicina novērst turpmāk minētos galvenos šķēršļus, kas apgrūtina veiksmīgu ES fondu projektu publicitāti un komunikāciju.

2.1. Sadrumstalotas komunikācijas novēršana.

Viena ES fonda projekta ietvaros par katru tajā rīkoto norisi (konkursiem, semināriem, atbalsta programmām, datorspēlēm, konsultācijām utt.), kuras nodrošina dažādi izpildītāji (augstskolas, apmācību centri, mentoringa klubi, IT kompānijas utt.), atsevišķi organizēt komunikācijas pasākumus ir nelietderīgi un sabiedrībai grūti uztverami.

Rekomendācija: organizēt vienotu, stratēģisku komunikāciju katram ES fondu projektam, nepieciešamības gadījumā piesaistot vienu vai vairākus izpildītājus ar pieredzi un kvalifikāciju komunikācijas nodrošināšanā. ES fondu projektu komunikācijā būtu jāparedz koordinētas un savlaicīgi plānotas aktivitātes katram nozīmīgam projekta īstenošanas posmam. Tādējādi tiktu nodrošināta plānota un koordinēta pieeja ES fondu projektu komunikācijā, veidojot visaptverošu kopainu par sasniegtajiem rezultātiem un sabiedrības ieguvumu.

Piemēram, tiek īstenots ES fondu projekts uzņēmējdarbības veicināšanai, kura ietvaros dažādi izpildītāji organizē kursus, apmācības, konkursus, atvērto durvju dienas, biznesa inkubatorus un citas aktivitātes. Minētajām aktivitātēm būtu nepieciešama vienota komunikācijas taktika, ja vien projekta saturs un būtība neprasa atsevišķu, īpaši izstrādātu vai izceltu komunikācijas pieeju.

2.2. Publicitātes un komunikāciju iepirkumos izvirzīto prasību pilnveidošana

ES fondu projektu komunikācijas iepirkumos izvirzītās prasības ir kvantitatīvas (piemēram, 20 publikācijas presē, vismaz 15 sižeti radio, vismaz 15 sižeti televīzijā, vismaz 40 publikācijas internetā utt.).

No vienas puses – šādas prasības ļauj novērtēt komunikācijas intensitāti un sasniegtos mērķus, bet, no otras, – to īstenošanas nosacījumos izvirzītās prasības (jābūt norādītam ES fonda logo, ES karogam, sauklim, projekta nosaukumam, identifikācijas numuram utt.), bieži vien liek neefektīvi izlietot ES fondu līdzekļus. Pašmērķīgi tiek organizēts noteikts rakstu vai sižetu prasītajās mediju grupās. Piemēram, lai par pieejamo finansējumu nodrošinātu paredzēto rakstu skaitu drukātajos medijos atbilstoši noteiktajām prasībām, tiek publicēti pāris īsi ziņu formāta materiāli, nevis 2-3 plaši apraksti, intervijas vai citi kvalitatīvi augstvērtīgi informācijas materiāli, jo izpildītājam kā mērķis ir noteikts konkrēts rakstu skaits.

Lai ievērotu projektu īstenošanas prasības, izpildītāji maksā medijiem par publikāciju ievietošanu (reklāmas rakstu formāts), jo vizuālās identitātes publicēšana tiek traktēta kā reklāmas laukuma izvietošana, savukārt tas veicina ne vien mazāka publicitātes apjoma iegūšanu, jo daļa līdzekļu jāizmanto laukuma apmaksāšanai, bet arī mērķauditorijas nevērību – apmaksātās publikācijas tiek uztvertas kā reklāma, un informācijas saturs visbiežāk tiek ignorēts.

Savukārt ilgtermiņa projektu ieviešanas laikā var būtiski mainīties arī mediju vide, piemēram, samazināties drukāto mediju skaits, rasties jauna veida mediji. Ja projekta komunikācijas mērķos ir definēts noteikts materiālu skaits, kas publicējami konkrētās mediju grupās, šādā situācijā tas var būt ļoti neelastīgs un no auditorijas sasniedzamības viedokļa nepiemērots mērķa uzstādījums.

2.3. ES fondu logo lietošana

Ņemot vērā, ka reklāma ir mediju nozīmīgākais ienākumu avots, nav lietderīgi izvirzīt standartizētas prasības apjomam un saturam ES projektu publicitātei, kas automātiski nozīmē reklāmas izmantošanu. Ņemot vērā, ka mediju tirgū apgrozās ievērojama finanšu resursu plūsma, apzināta šī tirgus kropļošana ilgtermiņā atstās negatīvu efektu. Līdz ar to ir būtiski nodalīt prioritātes – satura kvalitāti un spēcīgus vēstījumus no vizuālo elementu atspoguļojuma.

Gandrīz katra sabiedrisko attiecību aģentūra ir saskārusies ar gadījumiem, kad sagatavojot kvalitatīvas, izskaidrojošas publikācijas presē vai radio, kurās tiek atspoguļota ES fonda projekta būtība, izskaidrots projekta ietvaros gūtais sabiedriskais labums un pieminēts, ka tas sasniegts ES finansēta projekta ietvaros. Tomēr, ja šajās publikācijās netiek atspoguļoti ES fondu logo, šie projekta ietvaros veiktie pasākumi netiek uzskatīti kā publicitātes pasākumi, un tie netiek klasificēti kā projekta rezultāta rādītāji.

Ievērojot minēto, nepieciešams pārskatīt ES fondu logo lietošanas un piemērošanas nosacījumus. Logo lietošanu vēlams neizvirzīt kā obligātu prasību trešo pušu veidotajai

informācijai par konkrēto ES fondu finansētu projektu (piemēram, redakcijas iniciēts raksts). Lai veiktu ES fondu finansēto projektu publicitātes pārraudzību, ieteicams uzskaitīt publikācijas un trešo pušu (mediju iniciēto) publikāciju skaitu, veicot šo uzskaiti nešķirojot publikācijas ar/bez logo, projekta numura u.c. specifiskajiem apzīmējumiem, bet vērtējot konkrētā projekta publicitāti pēc būtības, lielāko vērtību piešķirot saturam, vēstījumiem un auditorijas sasniegšanai. Publikāciju laukumu iepirkšana medijos deformē mediju tirgu un publikāciju kvalitāti. Informējot par ES fondu projektiem ar reklāmas starpniecību, ir ļoti augsts risks, ka publikācija netiks lasīta vai lasītājs saturu nevērtēs kā uzticamu un vērtīgu. Sabiedriskās attiecības nav reklāma; atšķirībā no reklāmas, sabiedrisko attiecību taktiskie risinājumi sasniedz publicitāti, nemaksājot par reklāmas laukumiem medijos.

ES fondu projektu ietvaros būtu jānošķir reklāma no publicitātes pasākumiem. Gadījumos, kad tiktu gatavota publikācija presē, kas veidota uz komunikācijas bāzes – varētu neiekļaut ES/ES fondu logo. Savukārt gadījumos, kad tiek veidoti, piemēram, bukleti un grāmatas – iekļaut. Minētās pieejas īstenošanas rezultātā samazinātos arī finanšu korekcijas piemērošanas gadījumi saistībā ar ES fondu logo un saukļa neizvietošānu vai arī neatbilstošu izvietošānu un publicitātes materiāla.

Nepieciešams pārskatīt Vadošās iestādes izstrādātās Eiropas Savienības fondu publicitātes vadlīnijas Eiropas Savienības fondu finansējuma saņēmējiem. Vadlīnijām jābūt vienkāršām un koncentrētām, jāatspoguļo galvenie principi, izvairoties no lielas gadījumu detalizācijas. Svarīgi būtu nodrošināt (Vadošajā iestādē vai CFLA) konsultatīvo atbalstu (informatīvo tālruni vai e-pastu), jo visus gadījumus nav iespējams un nav arī nepieciešams aprakstīt.

Nākamajā ES fondu plānošanas periodā nepieciešams transformēt komunikācijas svaru, veidojot saziņas stratēģiju, ar ko tiek saprasta divvirzienu komunikācija par projektu konkursu nosacījumiem un sasniegtajiem rezultātiem, nevis vienvirziena informācijas sniegšana bez atgriezeniskās saiknes saņemšanas no sabiedrības.

Darba grupas priekšlikumi izskatīti š.g. 7.jūnijā, 23.augusta un 6.septembra darba grupas sēdēs.

Ar cieņu,

S.Gulbe

Darba grupas vadītāja

Valsts kancelejas Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta vadītāja

Nostādīts 2013.g.
"16." 10.
A. Kāpiņš